

Βρυξέλλες, 8 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

12601/25

COASI 95
ASIE 30
CFSP/PESC 1308
PE 60
WTO 71
COHOM 137
ECOFIN 1142
MACAO 1

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	8 Σεπτεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	JOIN(2025) 18 final
Θέμα:	ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ειδική Διοικητική Περιοχή Μακάο Ετήσια Έκθεση 2024

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - JOIN(2025) 18 final.

συνημμ.: JOIN(2025) 18 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 8.9.2025
JOIN(2025) 18 final

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ειδική Διοικητική Περιοχή Μακάο

Ετήσια Έκθεση 2024

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΚΑΟ:

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2024

Συνοπτική παρουσίαση

Αφότου η κυριαρχία του Μακάο μεταβιβάστηκε στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (ΛΔΚ) το 1999, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της παρακολουθούν στενά τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ειδική Διοικητική Περιοχή (στο εξής: ΕΔΠ) του Μακάο, σύμφωνα με την αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα». Η ΕΕ υποστηρίζει την αρχή αυτήν και την εφαρμογή της, σύμφωνα με τον θεμελιώδη νόμο, στόχος του οποίου είναι να διασφαλίσει ότι ο τρόπος ζωής, το κράτος δικαίου και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στο Μακάο δεν θα μεταβληθούν έως το 2049.

Σύμφωνα με τη δέσμευση που αναλήφθηκε το 1999 έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή και ο Υπάτος Εκπρόσωπος / Αντιπρόεδρος δημοσιεύουν ετησίως έκθεση σχετικά με τις εξελίξεις στο Μακάο. Με την πάροδο των ετών, στο πλαίσιο της δέσμευσης αυτής έχει δοθεί, μεταξύ άλλων, ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα» και στην αυτονομία του Μακάο, όπως δηλώνεται στον θεμελιώδη νόμο του Μακάο.

Η παρούσα έκθεση είναι η 25η και καλύπτει το έτος 2024. Σε πολιτικό επίπεδο, κατά τη διάρκεια του έτους συνεχίστηκε η υπονόμευση της αυτονομίας και των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων, που πρέπει να προστατεύονται τουλάχιστον έως το 2049. Το έτος αυτό χαρακτηρίστηκε από: i) δύο νομοθετικές τροποποιήσεις για την εφαρμογή του δόγματος της «διακυβέρνησης του Μακάο από πατριώτες», με τις οποίες περιορίζεται περαιτέρω ο χώρος για πλουραλιστικές φωνές στο Μακάο, και ii) τον σχηματισμό της έκτης κυβέρνησης της ΕΔΠ με επικεφαλής τον Sam Hou Fai, τον πρώτο Ανώτατο Διοικητή που έχει γεννηθεί στην ηπειρωτική Κίνα.

Το ΑΕΠ του Μακάο αυξήθηκε κατά 8,8 % το 2024. Πρόκειται για το δεύτερο συνεχόμενο έτος ανάπτυξης, αλλά η οικονομία δεν έχει ακόμη επανέλθει πλήρως στα προ της πανδημίας COVID-19 επίπεδα. Η οικονομική ανάπτυξη υποστηρίχθηκε από την αύξηση του αριθμού των τουριστών που ταξιδεύουν στο Μακάο και των σχετικών εσόδων από τυχερά παιχνίδια. Το 2024 επισκέφθηκαν το Μακάο 34,9 εκατομμύρια άτομα, αριθμός αυξημένος κατά 24 % σε ετήσια βάση, αλλά μικρότερος από τους 39,4 εκατομμύρια επισκέπτες του 2019. Οι επισκέπτες προέρχονται κυρίως από την ηπειρωτική Κίνα και το Χονγκ Κονγκ.

Η ΕΕ ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Μακάο στον τομέα των αγαθών κατά τη διάρκεια του έτους, αντιπροσωπεύοντας το 26,6 % των συνολικών εμπορικών συναλλαγών του Μακάο και σημειώνοντας εμπορικό πλεόνασμα υπέρ της ΕΕ. Η ΕΕ ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη πηγή άμεσων ξένων επενδύσεων της ΕΔΠ (2023, τελευταία διαθέσιμα στοιχεία).

I. Πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις

Το έτος σηματοδότησε την 25η επέτειο της μεταβίβασης της κυριαρχίας του Μακάο από την Πορτογαλία στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Στην Κοινή Σινοπορτογαλική Διακήρυξη η οποία υπογράφηκε το 1987, ορίζεται ότι το κοινωνικό και οικονομικό σύστημα, καθώς και ο

τρόπος ζωής του Μακάο δεν θα πρέπει να μεταβληθούν για τουλάχιστον 50 έτη, σύμφωνα με την αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα». Η διακήρυξη περιλαμβάνει επίσης την αρχή της «διακυβέρνησης του Μακάο από τον λαό του» και προβλέπει ότι το Μακάο θα απολαύει «υψηλού βαθμού αυτονομίας» ως ΕΔΠ.

Νομοθετικές τροποποιήσεις για την εφαρμογή του δόγματος της «διακυβέρνησης του Μακάο από πατριώτες»

Το Μακάο θέσπισε νέα νομοθεσία για την εφαρμογή του πολιτικού δόγματος της «διακυβέρνησης του Μακάο από πατριώτες», και συγκεκριμένα την «Τροποποίηση του εκλογικού νόμου για τη Νομοθετική Συνέλευση της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο» και την «Τροποποίηση του νόμου αριθ. 4/1999 — Νόμος για την ορκωμοσία κατά την ανάληψη καθηκόντων». Η νέα νομοθεσία περιορίζει περαιτέρω τον χώρο για πλουραλιστικές φωνές τόσο στην πολιτική όσο και στην κοινωνία.

Ο τροποποιημένος εκλογικός νόμος, που εγκρίθηκε στις 11 Απριλίου, εισήγαγε πρόσθετους μηχανισμούς ελέγχου στις εκλογές της Νομοθετικής Συνέλευσης. Η Επιτροπή Εθνικής Ασφάλειας του Μακάο μπορεί τώρα να εκδώσει «νομικά δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις» προς την Επιτροπή Εκλογικών Υποθέσεων στις οποίες προσδιορίζει αν οι υποψήφιοι τηρούν τον θεμελιώδη νόμο και δηλώνουν πίστη στην ΕΔΠ Μακάο. Δεν επιτρέπεται άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης αυτής.

Η Επιτροπή Εθνικής Ασφάλειας συστάθηκε το 2018 βάσει του νόμου περί εθνικής ασφάλειας. Ο Ανώτατος Διοικητής ασκεί καθήκοντα προέδρου, με τον διευθυντή του Γραφείου Συνδέσμου του Πεκίνου στο Μακάο ως σύμβουλο για θέματα εθνικής ασφάλειας και δύο άλλα μέλη του Γραφείου Συνδέσμου ως τεχνικούς συμβούλους εθνικής ασφάλειας. Με τη νέα ρύθμιση, η κεντρική κυβέρνηση ασκεί άμεση επιρροή στις εκλογές του τοπικού νομοθετικού σώματος του Μακάο.

Στο νομοσχέδιο σχετικά με το εκλογικό σύστημα της Νομοθετικής Συνέλευσης, ορίζονται επτά κριτήρια τα οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή Εθνικής Ασφάλειας κατά την εξέταση της εκλογιμότητας των υποψηφίων. Εάν διαπιστωθεί ότι ο υποψήφιος δεν τηρεί τον θεμελιώδη νόμο του Μακάο ή δεν δηλώνει πίστη στην ΕΔΠ Μακάο της ΛΔΚ, θα του απαγορεύεται να θέσει υποψηφιότητα στις εκλογές για πέντε έτη. Η υποκίνηση αποχής από τις εκλογές, η λευκή ψήφος και η αλλοίωση της ψήφου πλέον αποτελούν αδικήματα σύμφωνα με την εν λόγω τροποποίηση, τα οποία επισύρουν ως μέγιστη ποινή τη φυλάκιση τριών ετών.

Στο μεταξύ, με την «Τροποποίηση του νόμου αριθ. 4/1999 — Νόμος για την ορκωμοσία κατά την ανάληψη καθηκόντων», η οποία εγκρίθηκε στις 21 Μαΐου, απαιτείται από τα μέλη της επιτροπής εκλογής του Ανώτατου Διοικητή να ορκίζονται, δηλώνοντας πίστη στον θεμελιώδη νόμο του Μακάο και στην ΕΔΠ Μακάο. Επίσης, ορίζεται ότι η ορκωμοσία πρέπει να είναι «ειλικρινής» και «υπεύθυνη».

Τον Σεπτέμβριο το Γραφείο Εκπαίδευσης και Νεολαίας έθεσε σε χρήση διδακτικό υλικό για την εκπαίδευση σε θέματα εθνικής ασφάλειας, το οποίο καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, από την προσχολική έως την τριτοβάθμια.

Σχηματισμός της έκτης κυβέρνησης της ΕΔΠ

Το 2023 η Νομοθετική Συνέλευση ενέκρινε την «Τροποποίηση του νόμου αριθ. 3/2004 — Εκλογικός νόμος για τον Ανώτατο Διοικητή», με την οποία θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων μέτρων, μια διαδικασία ελέγχου των υποψηφίων σχετικά με θέματα εθνικής ασφάλειας, η οποία έχει ως στόχο τη διασφάλιση της «διακυβέρνησης του Μακάο από πατριώτες». Βάσει των νέων κανόνων, ο πρώην πρόεδρος του Ανώτατου Τριτοβάθμιου Δικαστηρίου, Sam Hou Fai, που ήταν ο μοναδικός υποψήφιος, εξασφάλισε 394 ψήφους από τα 400 μέλη της εκλογικής επιτροπής στις 13 Οκτωβρίου. Ο Sam έγινε ο πρώτος ηγέτης της ΕΔΠ που έχει γεννηθεί στην ηπειρωτική χώρα¹, κάτι το οποίο εγείρει το ερώτημα αν εξακολουθεί να ισχύει η αρχή της «διακυβέρνησης του Μακάο από τον λαό του».

Η εκλογική διαδικασία για την εκλογή του Ανώτατου Διοικητή ξεκίνησε με τη συγκρότηση εκλογικής επιτροπής 400 μελών, εκ των οποίων τα 344 εξελέγησαν έμμεσα από εκπροσώπους επιχειρήσεων και κοινωνικών ομάδων που πληρούσαν τις προϋποθέσεις. Μόνο 6 265 άτομα, σε πληθυσμό περίπου 686 600, είχαν δικαίωμα ψήφου. Το 2024 μόνο για δύο υποτομείς ελήφθησαν περισσότερες αιτήσεις από τις διαθέσιμες θέσεις. Στον υποτομέα της εκπαίδευσης, υπήρχαν 29 θέσεις και 31 υποψήφιοι, ενώ, στον υποτομέα της εργασίας, υπήρχαν 61 υποψήφιοι για 59 θέσεις. Όλοι οι υποψήφιοι έπρεπε να υποβληθούν σε διαδικασία ελέγχου βάσει του νέου εκλογικού νόμου.

Στις 11 Αυγούστου πραγματοποιήθηκαν οι εκλογές για την επιτροπή εκλογής του Ανώτατου Διοικητή, με ποσοστό συμμετοχής 88 %, παρόμοιο με το ποσοστό συμμετοχής 87,2 % του 2019. Ειδικότερα, εκτός από τις 5 347 έγκυρες ψήφους, 18 ήταν λευκές και 156 κρίθηκαν άκυρες· σε μία από τις ψήφους ήταν γραμμένο το σύνθημα «η δημοκρατία πέθανε».

Στις 21 Αυγούστου ο τότε εν ενεργεία Ανώτατος Διοικητής, Ho Iat Seng, ανακοίνωσε την απόφασή του να μην επιδιώξει την επανεκλογή του, επικαλούμενος λόγους υγείας. Ο Ho έγινε ο πρώτος ηγέτης του Μακάο που δεν επιδίωξε την επανεκλογή του μετά τη λήξη της πρώτης πενταετούς θητείας του.

Στις 28 Αυγούστου ο Sam Huo Fai, ο οποίος στις 26 Αυγούστου παραιτήθηκε από τη θέση του ως προέδρου του Ανώτατου Τριτοβάθμιου Δικαστηρίου, ανακοίνωσε την πρόθεσή του να υποβάλει υποψηφιότητα για το ανώτατο αξίωμα του Μακάο. Παρότι ο Sam γεννήθηκε στη γειτονική πόλη Zhongshan της ηπειρωτικής Κίνας, τόνισε τη σχέση του με το Μακάο, όπου ζει σχεδόν 40 έτη.

Στις 29 Αυγούστου άρχισε η 15ήμερη περίοδος ανάδειξης υποψηφίων. Παρότι 11 άτομα ζήτησαν έντυπα υποβολής υποψηφιότητας για να συμμετάσχουν στις εκλογές Ανώτατου Διοικητή, μόνο ο Sam υπερέβη το κατώτατο όριο των 66 δηλώσεων στήριξης υποψηφιότητας. Στις 12 Σεπτεμβρίου ο Sam έλαβε 386 δηλώσεις στήριξης υποψηφιότητας, εδραιώνοντας έτσι τον ρόλο του ως μοναδικού υποψηφίου στις εκλογές². Στις 18 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή Εκλογικών Υποθέσεων επιβεβαίωσε ότι ο Sam πέρασε επιτυχώς τον έλεγχο σχετικά με θέματα εθνικής ασφάλειας.

Στις 13 Οκτωβρίου ο Sam εξασφάλισε 394 από τις 400 ψήφους, το υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τις προηγούμενες εκλογές Ανώτατου Διοικητή του Μακάο.

¹ Ο SAM γεννήθηκε το 1962 στη Zhongshan της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Μετακόμισε στο Μακάο το 1986. Το 1999 διορίστηκε πρόεδρος του Ανώτατου Τριτοβάθμιου Δικαστηρίου, θέση που κατείχε έως τον Δεκέμβριο του 2024.

² Ο υποψήφιος στις εκλογές Ανώτατου Διοικητή ήταν πάντα ένας, εκτός από τις πρώτες εκλογές το 1999.

Στις 25 Οκτωβρίου το Κρατικό Συμβούλιο του Πεκίνου αποφάσισε να διορίσει τον Sam ως τον έκτο Ανώτατο Διοικητή της ΕΔΠ Μακάο. Από τις 31 Οκτωβρίου έως τις 2 Νοεμβρίου ο Sam επισκέφθηκε το Πεκίνο προκειμένου να του επιδοθεί ο διορισμός από την κεντρική κυβέρνηση. Την 1η Νοεμβρίου συναντήθηκε με τον πρόεδρο της Κίνας Xi Jinping και τον πρωθυπουργό Li Qiang.

Στις 30 Νοεμβρίου μετά τον διορισμό του τότε ορισθέντος Ανώτατου Διοικητή, η κεντρική κυβέρνηση διόρισε τους ανώτερους κυβερνητικούς αξιωματούχους. Από τους πέντε κορυφαίους υπουργούς, δύο είχαν υπηρετήσει στην προηγούμενη διοικητική αρχή, δηλαδή ο υπουργός Διοίκησης και Δικαιοσύνης και ο υπουργός Ασφάλειας.

Στις 13 Δεκεμβρίου ο ορισθείς Ανώτατος Διοικητής ανακοίνωσε τη σύνθεση του Εκτελεστικού Συμβουλίου του, στο οποίο συμπεριέλαβε ένα πρόσωπο από το Μακάο με πορτογαλική καταγωγή.

Στις 20 Δεκεμβρίου ο Κινέζος πρόεδρος Xi Jinping επισκέφθηκε το Μακάο για να ορκίσει τον νέο Ανώτατο Διοικητή και τους ανώτερους αξιωματούχους της ΕΔΠ, αμέσως μετά τις εκδηλώσεις για τον εορτασμό της 25ης επετείου της μεταβίβασης της κυριαρχίας του Μακάο από την Πορτογαλία στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Ο επικεφαλής του Γραφείου της ΕΕ, μαζί με άλλους επικεφαλής αποστολών / γενικούς πρόξενους της ΕΕ, είχαν προσκληθεί και παρέστησαν στην εν λόγω τελετή. Ο πρόεδρος Xi υπογράμμισε τα πλεονεκτήματα της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα», την ανάγκη διαφοροποίησης της οικονομίας και ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του Κόλπου Guangdong – Χονγκ Κονγκ – Μακάο (και τη σημασία της ειδικής οικονομικής περιοχής του Hengqin) και τόνισε τον μοναδικό ρόλο του Μακάο στην προώθηση της συνεργασίας και των ανταλλαγών μεταξύ της Κίνας και των πορτογαλόφωνων χωρών και στην πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος».

Στις 24 Δεκεμβρίου ο πρόσφατα ορκισθείς Ανώτατος Διοικητής ηγήθηκε αντιπροσωπείας τριών αξιωματούχων για μονοήμερη επίσκεψη στην Guangzhou, προκειμένου να συναντηθούν με ηγέτες της επαρχίας Guangdong, με δεδομένο στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του Μακάο και της γειτονικής επαρχίας της ηπειρωτικής χώρας.

Δικαιώματα, ελευθερίες και ισότητα ευκαιριών

Στις 23 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση της ομάδας εργασίας για την καθολική περιοδική εξέταση, του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, σχετικά με την Κίνα, η οποία κάλυψε και το Μακάο. Πριν από τη συνεδρίαση, οι ΗΠΑ και η Ρωσία υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με το Μακάο, θέτοντας το ερώτημα αν το Μακάο έχει υιοθετήσει τις συστάσεις των μηχανισμών του ΟΗΕ από την τελευταία καθολική περιοδική εξέταση.

Στις 31 Μαΐου το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσίευσε τις απόψεις της Κίνας σχετικά με τα συμπεράσματα και τις συστάσεις. Παρότι τρεις χώρες διατύπωσαν τρεις συστάσεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα για το Μακάο, η Κίνα αποδέχθηκε μία από την Ερυθραία, στην οποία η χώρα ζητούσε να συνεχιστούν «η προαγωγή και η διασφάλιση των δικαιωμάτων» των κατοίκων του Μακάο σύμφωνα με όλους τους σχετικούς τοπικούς νόμους. Το Πεκίνο δήλωσε ότι η σύσταση του Μπουρούντι σχετικά με την παροχή βοήθειας στο Μακάο προκειμένου να «λάβει αποτελεσματικότερα μέτρα για την ευημερία των κατοίκων στους τομείς της στέγασης, της απασχόλησης και της υγείας» είναι «αποδεκτή και εφαρμόζεται». Η Κίνα «απέρριψε» τη σύσταση των ΗΠΑ να «δοθεί τέλος στα κατασταλτικά

μέτρα εις βάρος των γυναικών, των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, των εργατών και των διακινούμενων εργαζομένων», επικαλούμενη ότι «βασίζεται σε ψευδείς πληροφορίες».

Στις 5 Αυγούστου το Γραφείο Νομικών Υποθέσεων κάλεσε «όλους τους τομείς της κοινωνίας και τις κοινωνικές οργανώσεις» να υποβάλουν εισηγήσεις κατά την προετοιμασία της Κίνας για τη διαδικασία υποβολής στοιχείων στα Ηνωμένα Έθνη σχετικά με τη διεθνή σύμβαση για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων. Η αξιολόγηση θα καλύψει την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2017 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Τα τοπικά μέσα ενημέρωσης επισήμαναν ότι ήταν πιθανότατα η πρώτη φορά που η κυβέρνηση ζητούσε από την κοινωνία του Μακάο να συμβάλει σε οποιαδήποτε διαδικασία αξιολόγησης διεθνούς συνθήκης.

Όσον αφορά τα εργασιακά δικαιώματα, στις 12 Απριλίου η Νομοθετική Συνέλευση ψήφισε τον νόμο που πρότείνει η κυβέρνηση για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις³. Από την 1η Ιανουαρίου 2025 είναι δυνατή η υποβολή αιτήσεων για την καταχώριση συνδικαλιστικών οργανώσεων βάσει του νόμου. Δύο νομοθέτες, οι οποίοι απείχαν από την ψηφοφορία, υποστήριξαν ότι το νομοσχέδιο δεν προστάτευε το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης και δεν αντανάκλασε πλήρως τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στο άρθρο 27 του θεμελιώδους νόμου του Μακάο⁴.

Ο νόμος για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις ορίζει ότι οι ομάδες που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε οργανώσεις εκτός του Μακάο πρέπει να λαμβάνουν έγκριση από τα μέλη τους και τον Ανώτατο Διοικητή. Ο νόμος απαγορεύει επίσης στα μέλη ξένου νομοθετικού σώματος ή ξένης κυβέρνησης ή σε άτομα που έχουν καταδικαστεί σε ποινές φυλάκισης άνω των τριών ετών για αδικήματα κατά της εθνικής ασφάλειας να αναλαμβάνουν ηγετικές θέσεις σε συνδικαλιστικές οργανώσεις⁵.

Η **ελευθερία του συνέρχεσθαι** εξακολούθησε να υφίσταται πιέσεις. Για τέταρτο κατά σειρά έτος, δεν πραγματοποιήθηκαν δημόσιες εκδηλώσεις για την 35η επέτειο της πάταξης της εξέγερσης στην πλατεία Tiananmen το 1989. Στο μεταξύ, ένας από τους πρώην διοργανωτές της λαμπαδηφορίας, υπέρμαχος της δημοκρατίας και πρώην νομοθέτης, αποκάλυψε στις 29 Ιουνίου ότι η εβδομαδιαία εφημερίδα του Μακάο *Son Pou* κατάργησε τη στήλη του για «ειδικούς πολιτικούς λόγους».

Η **ελευθερία του Τύπου και η ελευθερία της έκφρασης** παρέμειναν υπό πίεση. Στις 7 Νοεμβρίου η Ένωση Δημοσιογράφων του Μακάο εξέδωσε δήλωση με την οποία καλούσε την κυβέρνηση να άρει τους περιττούς περιορισμούς στην ειδησεογραφία. Στη δήλωση επισημάνθηκε ότι η κυβέρνηση είχε «αποκλείσει τα δικαιώματα ειδησεογραφικής κάλυψης σε πληθώρα μέσων ενημέρωσης», περιορίζοντας τις προσκλήσεις σε επιλεγμένα μέσα ενημέρωσης. Η Ένωση ανέφερε επίσης ότι υπήρξαν μέσα ενημέρωσης τα οποία «κλήθηκαν να αποσύρουν τα άρθρα τους λόγω πολιτικών πιέσεων, σε αρκετές πρόσφατες περιπτώσεις».

³ Μετά τη μεταβίβαση της κυριαρχίας το 1999, το νομοθετικό σώμα καταψήφισε συνολικά 12 φορές πρόταση των νομοθετών σχετική με νόμο για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

⁴ Το άρθρο 27 του θεμελιώδους νόμου του Μακάο ορίζει ότι οι κάτοικοι του Μακάο έχουν ελευθερία του λόγου, του Τύπου και των δημοσιεύσεων· ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, του συνέρχεσθαι και της πραγματοποίησης πορειών και διαδηλώσεων· δικαίωμα και ελευθερία σύστασης συνδικαλιστικών οργανώσεων και συμμετοχής σε αυτές, καθώς και απεργίας.

⁵ Όσοι καταδικάζονται για αδικήματα συναφή με την εθνική ασφάλεια μπορούν να αποκαταστήσουν το δικαίωμά τους να αναλαμβάνουν τέτοιες θέσεις σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του νόμου περί εθνικής ασφάλειας.

Οι αρχές συνέχισαν να χρησιμοποιούν τους κανόνες μετανάστευσης για να εμποδίσουν την είσοδο ατόμων στην επικράτεια που θεωρούνται εχθρικά διακείμενα. Στις 15 Ιουνίου οι αρχές του Μακάο αρνήθηκαν την είσοδο διδάσκοντος δημοσιογράφου, προσκεκλημένου της Ένωσης Δημοσιογράφων του Μακάο, στην ΕΔΠ για «λόγους δημόσιας ασφάλειας».

Ο χώρος για την προάσπιση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων παρέμεινε περιορισμένος. Στις 22 Ιανουαρίου το Γραφείο Πολιτισμού διέκοψε μια διαδραστική παράσταση παρενδυτικών καλλιτεχνών στο 22ο Φεστιβάλ Fringe. Τρεις ημέρες αργότερα το Γραφείο εξήγησε ότι η ακύρωση της παράστασης αποφασίστηκε λόγω ανακολουθίας μεταξύ της πραγματικής παράστασης και των πληροφοριών που είχαν ληφθεί. Η ίδια παράσταση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο φεστιβάλ θεάτρου στη γειτονική πόλη Shenzhen της ηπειρωτικής χώρας.

Δύο ομάδες της κοινωνίας των πολιτών κατάφεραν να διοργανώσουν δραστηριότητες σε επίπεδο κοινότητας, κατά τη διάρκεια του Μήνα Υπερηφάνειας (Pride) τον Ιούνιο.

Στις 7 Ιουλίου μια έκθεση τοπικής έρευνας αποκάλυψε ότι μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας υπέστησαν διακρίσεις κατά την αναζήτηση ιατρικής βοήθειας.

II. Οικονομικές εξελίξεις

Το **ΑΕΠ του Μακάο αυξήθηκε** κατά 8,8 % σε ετήσια βάση το 2024, φθάνοντας τα 384,1 δισ. MOP (45,4 δισ. EUR). Αυτό ακολούθησε την αύξηση του ΑΕΠ κατά 75,1 % το 2023, η οποία υποστηρίχθηκε από την άρση των αυστηρών περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19 και την ανάκαμψη των εσόδων από τον τουρισμό και τα τυχερά παιχνίδια. Ωστόσο, το 2024 η οικονομία του Μακάο δεν είχε ακόμη επανέλθει πλήρως στα προ της πανδημίας επίπεδα, ενώ το ΑΕΠ (βάσει αλυσωτού δείκτη) συνέχισε να είναι κατά 13,6 % χαμηλότερο απ' ό,τι το 2019.

Τον Μάιο του 2024 το **Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)** δημοσίευσε την έκθεση διαβούλευσης βάσει του άρθρου IV για το Μακάο⁶. Το ΔΝΤ προέβλεψε για το Μακάο αύξηση του ΑΕΠ κατά 13,9 % το 2024, κατά 9,6 % το 2025, κατά 4,4 % το 2026 και κατά 3 % την επόμενη τριετία. Στους κινδύνους για την ανάπτυξη περιλαμβάνονται η χαμηλότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη στην ηπειρωτική Κίνα, τα υψηλότερα επιτόκια για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στις μεγάλες οικονομίες και η αύξηση των ακραίων κλιματικών φαινομένων. Από την άλλη πλευρά, η ενοποίηση με την ευρύτερη περιοχή του Κόλπου και η επιτυχής οικονομική διαφοροποίηση θα στηρίξουν την οικονομία, σύμφωνα με το ΔΝΤ.

Η οικονομική ανάπτυξη το 2024 υποστηρίχθηκε από την **αύξηση του αριθμού των τουριστών**. Κατά τη διάρκεια του έτους, επισκέφθηκαν το Μακάο συνολικά 34,9 εκατομμύρια άτομα, εκ των οποίων το 70,1 % προερχόταν από την ηπειρωτική Κίνα και το 20,6 % από το Χονγκ Κονγκ. Πρόκειται για αύξηση κατά 23,8 % σε ετήσια βάση, αλλά ο αριθμός παραμένει κατά 11,4 % χαμηλότερος από τα επίπεδα του 2019 (προ της πανδημίας COVID-19), κατά το οποίο επισκέφθηκαν το Μακάο 39,4 εκατομμύρια άτομα. Το μέσο ποσοστό πληρότητας των

⁶ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, People's Republic of China – Macao Special Administrative Region 2024 Article IV Consultation Discussions, Staff Report (Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας – Ειδική Διοικητική Περιοχή Μακάο: Διαβουλεύσεις του 2024 βάσει του άρθρου VI, έκθεση αξιολόγησης) (Μάιος 2024): <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/05/29/Peoples-Republic-of-China-Macao-Special-Administrative-Region-2024-Article-IV-Consultation-549654>.

ξενοδοχείων ήταν 86,5 % το 2024, χαμηλότερο από το 90,8 % του 2019, αλλά υψηλότερο από το 81,2 % του 2023 και το 38,5 % του 2022.

Ο κλάδος των τυχερών παιχνιδιών και οι συναφείς κλάδοι έχουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στην οικονομική ανάπτυξη του Μακάο, σε μεγάλο βαθμό λόγω των τουριστών. Το 2024 τα έσοδα από τα τυχερά παιχνίδια συνέχισαν να ανακάμπουν και ανήλθαν σε 227,4 δισ. MOP (26,9 δισ. EUR), σημειώνοντας αύξηση κατά 23,8 % σε ετήσια βάση. Ωστόσο, παρέμειναν κατά 22,5 % χαμηλότερα από τα 293,3 δισ. MOP (34,7 δισ. EUR) που απέφεραν τα τυχερά παιχνίδια πριν από την πανδημία (το 2019).

Το **ποσοστό ανεργίας** μειώθηκε σε 1,8 % το 2024, από 2,7 % το 2023 και 3,7 % το 2022, και επανήλθε στα προ της πανδημίας επίπεδα (1,7 % το 2019).

Ο **πληθωρισμός** παρέμεινε χαμηλός κατά τη διάρκεια του έτους, με αύξηση του μέσου σύνθετου δείκτη τιμών καταναλωτή κατά 0,7 %.

Το 2024 η κυβέρνηση κατέγραψε **δημοσιονομικό πλεόνασμα** ύψους 31,0 δισ. MOP (3,7 δισ. EUR), μετά το έλλειμμα ύψους 29,0 δισ. MOP (3,4 δισ. EUR) που καταγράφηκε το 2023. Στο τέλος Δεκεμβρίου τα δημοσιονομικά αποθέματα ανέρχονταν σε 616 δισ. MOP (72,9 δισ. EUR), σημειώνοντας αύξηση κατά 6,2 % σε ετήσια βάση και κατά 6,4 % σε σύγκριση με τα προ της πανδημίας επίπεδα (579 δισ. MOP). Τα αποθέματα επαρκούν για να καλύψουν 6,5 έτη κρατικών δαπανών.

Το 2023 (τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία του Μακάο) οι άμεσες ξένες επενδύσεις (στο εξής: ΑΞΕ) στο Μακάο ανήλθαν σε 383 δισ. MOP (45,3 δισ. EUR), ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση 4,2 % σε ετήσια βάση. Το Χονγκ Κονγκ και η ηπειρωτική Κίνα ήταν οι μεγαλύτερες πηγές ΑΞΕ.

Οικονομική πολιτική

Ο Ανώτατος Διοικητής, Sam Hou Fai, ανακοίνωσε τις **οικονομικές προτεραιότητες** της νέας διοίκησης, και συγκεκριμένα την προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης του Μακάο, τη βελτίωση της ευημερίας των πολιτών (μεταξύ άλλων, μέσω της κοινωνικής ασφάλισης, της υγειονομικής περίθαλψης, της φροντίδας των ηλικιωμένων και της αστικής ανάπτυξης), τη συνέχιση της εξέλιξης του Μακάο σε σύνδεσμο μεταξύ της ηπειρωτικής Κίνας και των πορτογαλόφωνων χωρών, την περαιτέρω ολοκλήρωση με την ηπειρωτική Κίνα, καθώς και τη συμμετοχή στην οικονομική ανάπτυξη της ηπειρωτικής Κίνας και τη βελτίωση της διακυβέρνησης.

Όσον αφορά τον τομέα των **τυχερών παιχνιδιών**, οι παραχωρησιούχοι καζίνων υποχρεούνται να επενδύουν σε δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με τα τυχερά παιχνίδια, με σκοπό τη στήριξη της οικονομικής διαφοροποίησης του Μακάο. Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν κανονιστικές αλλαγές σε σχέση με τα τυχερά παιχνίδια. Τον Απρίλιο θεσπίστηκε νέο νομικό καθεστώς (νόμος αριθ. 7/2024)⁷ όσον αφορά τη χορήγηση πίστωσης για τυχερά παιχνίδια στα καζίνα. Βάσει αυτού, οι παραχωρησιούχοι καζίνων έχουν την αποκλειστική εξουσία να χορηγούν πιστώσεις απευθείας στους πελάτες. Ως αποτέλεσμα, περιορίζεται ο ρόλος και η επιρροή των υπευθύνων προώθησης τυχερών παιχνιδιών. Οι εν

⁷ Επίσημο ενημερωτικό δελτίο, Κυβέρνηση της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/17/lei07.asp>.

λόγω υπεύθυνοι προώθησης διαδραμάτιζαν προηγουμένως σημαντικό ρόλο στη συμμετοχή παικτών που ποντάρουν πολλά χρήματα και τους παρείχαν πίστωση. Οι υπεύθυνοι προώθησης τυχερών παιχνιδιών μπορούν πλέον να ενεργούν μόνο ως αντιπρόσωποι των παραχωρησιούχων. Τον Οκτώβριο θεσπίστηκε ο νόμος αριθ. 20/2024⁸ για την καταπολέμηση των αδικημάτων που σχετίζονται με παράνομα τυχερά παιχνίδια, την αύξηση των προστίμων και των ποινών για αδικήματα σχετικά με τυχερά παιχνίδια και την ποινικοποίηση των παράνομων δανείων και ανταλλαγών συναλλάγματος που συνδέονται με τυχερά παιχνίδια, καθώς και της μη εξουσιοδοτημένης εκμετάλλευσης διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών.

Η **στρατηγική οικονομικής διαφοροποίησης** του Μακάο εξακολούθησε να εφαρμόζεται, με στόχο την ανάπτυξη των αποκαλούμενων «1 + 4» κλάδων. Το «1» αντιστοιχεί στον τουρισμό και στην αναψυχή και οι «4» άλλοι κλάδοι είναι: η υγειονομική περίθαλψη, με έμφαση στην παραδοσιακή κινεζική ιατρική· οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες· οι νέες τεχνολογίες· και τα συνέδρια και οι εκθέσεις, το εμπόριο, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός. Κύριος στόχος είναι η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, με την αύξηση της συμβολής των κλάδων που δεν σχετίζονται με τα τυχερά παιχνίδια στο 60 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με το ΔΝΤ (έκθεση βάσει του άρθρου IV, Μάιος 2024), η κυριαρχία του τομέα των τυχερών παιχνιδιών δημιουργεί ευαλωτότητα και αναδεικνύει την ανάγκη για οικονομική διαφοροποίηση, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της κατανομής των πόρων, την παροχή κινήτρων για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και την επανειδίκευσή του, καθώς και με τον εξορθολογισμό των ρυθμίσεων για την εργασία και τις επιχειρήσεις. Το ΔΝΤ ζήτησε επίσης να εξεταστούν οι πιθανές αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις, οι στρεβλώσεις του εμπορίου και οι σχετικοί με τη διακυβέρνηση κίνδυνοι που θα μπορούσαν να προκύψουν από τις πολιτικές διαφοροποίησης.

Σύμφωνα με τον κλάδο, η **έλλειψη διαφοροποιημένης δεξαμενής ταλέντων** στο Μακάο εξακολουθεί να αποτελεί εμπόδιο για την οικονομική διαφοροποίηση. Μόνο 470 άτομα προστέθηκαν στους καταλόγους ταλέντων το 2024, στο πλαίσιο τριών προγραμμάτων πρόσληψης ταλέντων που δρομολογήθηκαν πρόσφατα.

Οι πρωτοβουλίες για τη στήριξη **των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας** περιλαμβάνουν φορολογικά κίνητρα, χρηματοδότηση έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και συνεργασία με το Hengqin και την ευρύτερη περιοχή του Κόλπου⁹. Στο πλαίσιο του προγράμματος του Μακάο για την πιστοποίηση επιχειρήσεων τεχνολογίας, έχουν πιστοποιηθεί 33 επιχειρήσεις (έως τον Οκτώβριο του 2024), οι οποίες απασχολούν 1 300 άτομα, σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές. Τον Μάρτιο θεσπίστηκε νέο καθεστώς για την εγκατάσταση και τη λειτουργία κέντρων δεδομένων¹⁰.

Όσον αφορά **τα συνέδρια και τις εκθέσεις**, τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2024 πραγματοποιήθηκαν στο Μακάο 1 011 εκδηλώσεις του τομέα που είναι γνωστός ως MICE (αφορά συναντήσεις, κίνητρα, συνέδρια και εκθέσεις) (αύξηση κατά 29,8 % σε ετήσια βάση και ανάκαμψη σχεδόν στα επίπεδα του 2019).

⁸ Επίσημο ενημερωτικό δελτίο, Κυβέρνηση της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο
<https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/44/lei20.asp>.

⁹ Review of the Government Work in the Fiscal Year 2024 (Επισκόπηση του κυβερνητικού έργου για το οικονομικό έτος 2024), Κυβέρνηση της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο, Νοέμβριος 2024
<https://www.gov.mo/en/wp-content/uploads/sites/2/2024/12/2024Review.pdf>.

¹⁰ Επίσημο ενημερωτικό δελτίο, Κυβέρνηση της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο
<https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/13/regadm13.asp>.

Όσον αφορά την **υγεία**, τον Σεπτέμβριο άρχισε να λειτουργεί το Νοσοκομείο της Ένωσης Μακάο, στηρίζοντας την ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού και του τουρισμού για λόγους ευεξίας και υγειονομικής περίθαλψης στο Μακάο. Η προώθηση της κινεζικής ιατρικής περιλαμβάνει το Συνεργατικό Βιομηχανικό Πάρκο Παραδοσιακής Κινεζικής Ιατρικής και Τεχνολογίας Guangdong–Μακάο, στο Hengqin. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, 24 παραδοσιακά κινεζικά φαρμακευτικά προϊόντα ήταν καταχωρισμένα/εγγεγραμμένα σε πορτογαλόφωνες χώρες το 2024.

Όσον αφορά τις **χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες**, στόχος των αρχών είναι η ανάπτυξη τοπικής αγοράς ομολόγων (συμπεριλαμβανομένων των πράσινων ομολόγων και της εισαγωγής ομολόγων από ιδρύματα και εταιρείες της ηπειρωτικής χώρας), δραστηριοτήτων διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και χρηματοδοτικών μισθώσεων, επενδυτικής τραπεζικής και διασυνοριακών διακανονισμών σε ρενμινμπί. Οι εργασίες για την αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου του χρηματοπιστωτικού τομέα συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Τον Ιούλιο ψηφίστηκε ο νόμος για τις δραστηριότητες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης (αρχίζει να ισχύει την 1η Αυγούστου 2025), ο οποίος τροποποιεί το σύστημα αδειοδότησης, τα πρότυπα λειτουργίας και το πλαίσιο εποπτείας στον ασφαλιστικό κλάδο. Τον Νοέμβριο υποβλήθηκε στη Νομοθετική Συνέλευση νέος νόμος για τα επενδυτικά κεφάλαια με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του κανονιστικού καθεστώτος για τους επενδυτικούς οργανισμούς και την προώθηση του κλάδου διαχείρισης κεφαλαίων. Η κυβέρνηση συνέχισε επίσης να εξετάζει το ενδεχόμενο ανάπτυξης ψηφιακού πατάκα του Μακάο (e-MOP). Τον Σεπτέμβριο του 2024 η αξία των ανεξόφλητων ομολόγων που είχαν εκδοθεί στο Μακάο ή ήταν εισηγμένα στο χρηματιστήριό του ανερχόταν σε 740 δισ. MOP (87,5 δισ. EUR) και συνολικά 102 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διέθεταν άδεια λειτουργίας στο Μακάο.

Σύμφωνα με το ΔΝΤ (έκθεση βάσει του άρθρου IV, Μάιος 2024), οι πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού συστήματος θα πρέπει να συνοδεύονται από προσπάθειες για τη διαχείριση των σχετικών κινδύνων. Το ΔΝΤ ζήτησε πολιτικές για την ενίσχυση της ευρωστίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τη διαχείριση των κινδύνων (μεταξύ άλλων, αύξηση των προβλέψεων των τραπεζών, συλλογή αναλυτικότερων δεδομένων σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τις διατραπεζικές πιστώσεις, βελτίωση των πλαισίων για την αφερεγγυότητα και για την εξυγίανση και αναδιάρθρωση χρέους, παρακολούθηση της επικινδυνότητας των δανειοληπτών από την ηπειρωτική Κίνα, της θέσης ρευστότητας των τραπεζών με μεγάλες εξωτερικές υποχρεώσεις και του μη τραπεζικού χρηματοπιστωτικού τομέα). Το ΔΝΤ σημείωσε ότι το Μακάο διαθέτει μεγάλα δημοσιονομικά περιθώρια και ζήτησε να επιβραδυνθεί ο ρυθμός δημοσιονομικής εξυγίανσης. Προσδιόρισε τις κύριες προτεραιότητες της δημοσιονομικής πολιτικής, προκειμένου να συμπεριλάβει υψηλότερες δαπάνες για ανθρώπινο και υλικό κεφάλαιο και την ανάπτυξη τομέων εκτός των τυχερών παιχνιδιών, την ενίσχυση της βιωσιμότητας της ανάπτυξης και την εξωτερική επανεξισορρόπηση.

Όσον αφορά τις **περιβαλλοντικές πολιτικές**, ο αριθμός των ηλεκτρικών οχημάτων στο Μακάο είχε αυξηθεί σε 10 978 έως τον Σεπτέμβριο (από 1 339 το 2020), ολοκληρώθηκε η επέκταση του βασικού κέντρου αποτέφρωσης αποβλήτων του Μακάο και πραγματοποιήθηκαν εργασίες για τον περιορισμό των πλημμυρών. Τον Μάρτιο πραγματοποιήθηκε το Φόρουμ και Έκθεση του Μακάο για τη διεθνή περιβαλλοντική συνεργασία (MIECF) του 2024.

Η κυβέρνηση συνέχισε να χορηγεί **οικονομική υποστήριξη στους κατοίκους**, συμπεριλαμβανομένων των παροχών σε χρήμα στο πλαίσιο του προγράμματος επιμερισμού των οφελών της οικονομικής ανάπτυξης, των κουπονιών υγειονομικής περίθαλψης, των

επιδότησεων λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος και διδάκτρων, καθώς και των επιδομάτων γήρατος και αναπηρίας.

Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν έργα υποδομής, μεταξύ άλλων υποδομές μεταφορών, η υπό εξέλιξη επέκταση του Διεθνούς Αερολιμένα του Μακάο, καθώς και εγκαταστάσεις στέγασης, κρατικών υπηρεσιών και εκπαίδευσης.

Οικονομική ολοκλήρωση με την ηπειρωτική Κίνα

Το Μακάο προβάλλεται ως πλατφόρμα και σύνδεσμος μεταξύ της ηπειρωτικής Κίνας και των πορτογαλόφωνων χωρών (μεταξύ άλλων για τον τουρισμό, τις επιχειρήσεις και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες). Τον Απρίλιο πραγματοποιήθηκε στο Μακάο η έκτη υπουργική διάσκεψη του φόρουμ για την οικονομική και εμπορική συνεργασία μεταξύ της Κίνας και των πορτογαλόφωνων χωρών [υπογράφηκε το «στρατηγικό σχέδιο για την οικονομική και εμπορική συνεργασία (2024-2027)»]. Κατά τη διάρκεια του έτους άνοιξε το Τεχνολογικό Κέντρο Κίνας – Πορτογαλόφωνων Χωρών.

Η οικονομία του Μακάο εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τους επισκέπτες της ηπειρωτικής Κίνας που ταξιδεύουν στην ΕΔΠ για τουρισμό και τυχερά παιχνίδια. Η ηπειρωτική Κίνα είναι επίσης ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Μακάο στον τομέα των αγαθών, αντιπροσωπεύοντας το 28,3 % του συνόλου το 2024, και ήταν η δεύτερη μεγαλύτερη πηγή άμεσων ξένων επενδύσεων το 2023 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία).

Το Μακάο επιδιώκει την περαιτέρω οικονομική ολοκλήρωση με την ηπειρωτική χώρα, μεταξύ άλλων μέσω της ευρύτερης περιοχής του Κόλπου Guangdong – Χονγκ Κονγκ – Μακάο και της ζώνης εντατικής συνεργασίας Guangdong–Μακάο στο Hengqin.

Η **ζώνη εντατικής συνεργασίας Guangdong–Μακάο** στο Hengqin καλύπτει έκταση περίπου 100 τετραγωνικών χιλιομέτρων (σχεδόν τριπλάσια από το Μακάο) η οποία συνορεύει με το Μακάο, βρίσκεται στην επαρχία Guangdong της ηπειρωτικής Κίνας και τελεί υπό την κοινή διαχείριση της Guangdong και του Μακάο. Η ζώνη αποτελεί πρόσθετο έδαφος για την επιδίωξη της οικονομικής διαφοροποίησης του Μακάο και της οικονομικής ολοκλήρωσης με την ηπειρωτική Κίνα. Οι κλάδοι που αναπτύσσονται στη ζώνη είναι, μεταξύ άλλων, η καινοτομία και οι τεχνολογίες, η υγειονομική περίθαλψη και η παραδοσιακή κινεζική ιατρική, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και ο τομέας MICE. Σύμφωνα με την κυβέρνηση του Μακάο, το ΑΕΠ του Hengqin ανήλθε σε 37,3 δισ. CNY (4,9 δισ. EUR) και υπήρχαν 16 539 κάτοικοι του Μακάο που διέμεναν στο Hengqin και 6 461 επιχειρήσεις του Μακάο εγκατεστημένες στη ζώνη (τον Σεπτέμβριο του 2024).

Τον Μάρτιο άρχισε να ισχύει νέο τελωνειακό καθεστώς, βάσει του οποίου τα εμπορεύματα που εισέρχονται στη ζώνη συνεργασίας του Hengqin από το Μακάο απαλλάσσονται από τους δασμούς της ηπειρωτικής Κίνας¹¹. Αυτό παρέχει προτιμησιακή πρόσβαση για τα εμπορεύματα από την ΕΔΠ στο Hengqin (οι δασμοί της ηπειρωτικής Κίνας θα επιβάλλονται εάν στη συνέχεια τα εμπορεύματα εξέλθουν από το Hengqin για να εισέλθουν σε άλλα μέρη της ηπειρωτικής Κίνας). Τον Δεκέμβριο υπογράφηκε μνημόνιο συμφωνίας προκειμένου ο Διεθνής Αερολιμένας του Μακάο να κατασκευάσει εγκατάσταση εμπορευματικών αερομεταφορών στο Hengqin. Οι πρωτοβουλίες για την περαιτέρω διευκόλυνση της ολοκλήρωσης

¹¹ Δελτίο Τύπου της κυβέρνησης της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο:
<https://www.gov.mo/en/news/321684/>.

περιλάμβαναν την ενθάρρυνση της εισροής ανθρώπων, τον εξορθολογισμό του εκτελωνισμού, τη διευκόλυνση των ηλεκτρονικών πληρωμών και των πληρωμών σε δύο νομίσματα στο Hengqin, καθώς και τη στήριξη των κατοίκων του Μακάο προκειμένου να διαμένουν και να εργάζονται στο Hengqin [π.χ. ένα οικιστικό έργο (2023) και ένα σχολείο για παιδιά από το Μακάο (2024) άνοιξαν στο Hengqin και η ισχύς των κουπονιών υγειονομικής περίθαλψης του Μακάο επεκτάθηκε και στη ζώνη].

Κατά τη διάρκεια του έτους τροποποιήθηκε το **διασυνοριακό σύστημα «Wealth Management Connect»** (σύνδεση διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων) για την ευρύτερη περιοχή του Κόλπου Guangdong – Χονγκ Κονγκ – Μακάο (το οποίο θεσπίστηκε το 2021, με σκοπό να παρέχει τη δυνατότητα σε επιλέξιμους κατοίκους της ηπειρωτικής Κίνας, του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο να επενδύουν σε προϊόντα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων που διανέμονται από τράπεζες από τη μια αγορά στην άλλη). Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν τη βελτίωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας των επενδυτών της ηπειρωτικής χώρας, την επέκταση του εύρους των συμμετεχόντων ιδρυμάτων (ώστε να συμπεριληφθούν οι επιλέξιμες χρηματιστηριακές εταιρείες) και των επιλέξιμων προϊόντων, την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής μεμονωμένων επενδυτών και τη βελτίωση των ρυθμίσεων προώθησης και πωλήσεων.

Τον Οκτώβριο υπογράφηκε η δεύτερη συμφωνία σχετικά με τροποποιήσεις της **συμφωνίας στενότερης οικονομικής εταιρικής σχέσης της ηπειρωτικής χώρας και του Μακάο για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών**. Η συμφωνία εισάγει πρόσθετα μέτρα ελευθέρωσης σε διάφορους τομείς υπηρεσιών και έχει ως στόχο να διευκολύνει τους παρόχους υπηρεσιών του Μακάο να αποκτήσουν παρουσία και να δραστηριοποιηθούν στην ηπειρωτική χώρα και να αποκτήσουν επαγγελματικούς τίτλους για την άσκηση επαγγέλματος στην ηπειρωτική χώρα. Η συμφωνία καθιστά επίσης λιγότερο αυστηρούς τους κανόνες για τις ξένες εταιρείες στο Μακάο, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να αναγνωρίζονται ως πάροχοι υπηρεσιών και να επωφελούνται από τη CEPA.

III. Σχέσεις μεταξύ του Μακάο και της ηπειρωτικής Κίνας

Ο Κινέζος πρόεδρος Xi Jinping επισκέφθηκε το Μακάο από τις 18 έως τις 20 Δεκεμβρίου για την 25η επέτειο της μεταβίβασης της κυριαρχίας του. Ήταν η πρώτη του επίσκεψη στο Μακάο από το 2019. Ο Xi Jinping πραγματοποίησε την εναρκτήρια τελετή για την έκτη κυβέρνηση του Μακάο και όρκισε τον Ανώτατο Διοικητή Sam Hou Fai.

Στις 20 Δεκεμβρίου ο Χί παρουσίασε τέσσερις προτεραιότητες για τη νέα διοίκηση: να καταβάλει προσπάθειες για κατάλληλη και διαφοροποιημένη οικονομική ανάπτυξη· να βελτιώσει την ικανότητα διακυβέρνησης· να επεκτείνει τα διεθνή δίκτυα· και να προωθήσει την κοινωνική αρμονία και τη σταθερότητα, συμπεριλαμβανομένης της διαφύλαξης της εθνικής ασφάλειας.

Επιπλέον, ο Χί δήλωσε ότι τα έργα στη ζώνη συνεργασίας του Hengqin στη Zhuhai δεν πρέπει να αντιβαίνουν στους στόχους πολιτικής του Πεκίνου. Ο Χί τόνισε ότι «η κεντρική κυβέρνηση αποφάσισε να αναπτύξει το Hengqin προκειμένου να προωθήσει την κατάλληλα διαφοροποιημένη ανάπτυξη της οικονομίας του Μακάο και να διευκολύνει τη ζωή και την απασχόληση των κατοίκων του Μακάο».

Πριν από την επίσκεψη του Χί και την επέτειο, τουλάχιστον δύο άτομα από το Μακάο που διέμεναν στο εξωτερικό δήλωσαν στα μέσα ενημέρωσης ότι τα προσέγγισαν υπάλληλοι των

δυνάμεων ασφαλείας της ηπειρωτικής χώρας μέσω γραπτών μηνυμάτων. Ένας ακτιβιστής από το Μακάο ο οποίος διαμένει στο Ηνωμένο Βασίλειο αποκάλυψε ότι τον είχαν παροτρύνει να «μη δημοσιεύει δυσαρμονικές απόψεις στα μέσα ενημέρωσης και στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης». Ένας φιλοδημοκρατικός δημοσιογράφος που διαμένει πλέον στην Ταϊβάν έλαβε παρόμοια προειδοποίηση.

Στις 18 Ιουλίου ολοκληρώθηκε η τρίτη Ολομέλεια της 20ής Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας (στο εξής: ΚΚΚ), στην οποία περιγράφηκαν οι κατευθύνσεις για την οικονομική ανάπτυξη. Στο τμήμα της απόφασης της τρίτης Ολομέλειας με τον τίτλο «Επιδίωξη ανοίγματος υψηλών προδιαγραφών», επισημάνθηκε ότι «αξιοποιώντας τα θεσμικά πλεονεκτήματα της πολιτικής “μία χώρα, δύο συστήματα” ... εμείς (το Κόμμα) θα στηρίζουμε το Χονγκ Κονγκ και το Μακάο ώστε να εξελιχθούν σε διεθνείς κόμβους για ταλέντα υψηλού επιπέδου και θα βελτιώσουμε τους σχετικούς μηχανισμούς, ώστε οι δύο περιοχές να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στο άνοιγμα της Κίνας στον έξω κόσμο. Θα ενθαρρύνουμε τη συνεργασία μεταξύ της Guangdong, του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο στην ευρύτερη περιοχή του Κόλπου, προωθώντας τη μεγαλύτερη ευθυγράμμιση των κανόνων και των μηχανισμών».

Κατόπιν αιτήματος της κυβέρνησης του Μακάο, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής Συντάγματος και Δικαίου του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου, Shen Chunyao, και ο γραμματέας της ομάδας ηγεσίας του Υπουργείου Εμπορίου του ΚΚΚ και υπουργός Εμπορίου, Wang Wentao, επισκέφθηκαν το Μακάο από τις 27 έως τις 28 Αυγούστου για να εξηγήσουν ποιες θα είναι οι επιπτώσεις της απόφασης της τρίτης Ολομέλειας στην ΕΔΠ. Οι δύο αξιωματούχοι πραγματοποίησαν συνεδριάσεις κεκλεισμένων των θυρών με περίπου 380 αξιωματούχους της κεντρικής κυβέρνησης και επικεφαλής κρατικών επιχειρήσεων που εδρεύουν στην πόλη. Πραγματοποιήθηκε άλλη μια συνεδρίαση με περίπου 500 εκπροσώπους των τομέων των επιχειρήσεων, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, των μέσων ενημέρωσης και της νεολαίας.

Ο διευθυντής του Γραφείου Υποθέσεων του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο, Xia Baolong, επισκέφθηκε το Μακάο από τις 13 έως τις 19 Μαΐου. Κατά τη διάρκεια της επταήμερης επίσκεψης, ο Xia συμμετείχε σε περισσότερες από 40 συναντήσεις και εκδηλώσεις. Στο ακροατήριο συμμετείχαν κυβερνητικοί αξιωματούχοι, μέλη του δικαστικού και του νομοθετικού σώματος και τοπικά μέλη του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου και της Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης του Κινεζικού Λαού. Ο Xia επικεντρώθηκε στους τομείς της ιατρικής, της τεχνολογίας, της εκπαίδευσης και της νεολαίας.

Η 15η Απριλίου σηματοδότησε την Ημέρα εκπαίδευσης σε θέματα εθνικής ασφάλειας και τη 10η επέτειο από τον ορισμό της έννοιας της «ολιστικής προσέγγισης της εθνικής ασφάλειας», όπως εισηγήθηκε ο πρόεδρος Xi Jinping. Ο διευθυντής του Γραφείου Συνδέσμου της κεντρικής κυβέρνησης στο Μακάο, Zheng Xincong, επανέλαβε ότι, όσον αφορά τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, «υπάρχει μόνο η ευθύνη της “μίας χώρας” και όχι οι διαφορές των “δύο συστημάτων”».

Στις 25 Δεκεμβρίου διορίστηκαν τα μέλη της έκτης Επιτροπής Βασικού Δικαίου της Ειδικής Διοικητικής Περιοχής Μακάο, της Μόνιμης Επιτροπής του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου. Υπό την ηγεσία του διευθυντή Shen Chunyao, η 10μελής επιτροπή, την οποία αποτελούν 5 μέλη από την ηπειρωτική χώρα και 5 από το Μακάο, θα υπηρετήσει πενταετή θητεία.

IV. Διμερείς σχέσεις και συνεργασία με το Μακάο το 2024

Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και του Μακάο του 1992 αποσκοπούσε στην περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και του Μακάο. Η συμφωνία καλύπτει την εμπορική, οικονομική, επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία.

Η μεικτή επιτροπή ΕΕ-Μακάο αποτελεί πλατφόρμα μέσω της οποίας το Μακάο και η ΕΕ συζητούν θέματα σε διάφορους τομείς. Η τελευταία **συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής** πραγματοποιήθηκε το 2019.

Το 2024 το Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διοργάνωσε εκδήλωση για τον εορτασμό της Ημέρας της Ευρώπης, την πρώτη μετά την άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών που σχετίζονταν με την COVID-19. Ο σημερινός επικεφαλής του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Χονγκ Κονγκ και το Μακάο ανέλαβε καθήκοντα τον Σεπτέμβριο του 2024 και συναντήθηκε με αξιωματούχους του Μακάο (συμπεριλαμβανομένου του Ανώτατου Διοικητή) και ενδιαφερόμενα μέρη από τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών.

Το 2024 η ΕΕ ήταν ο **δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Μακάο στον τομέα των αγαθών**, αντιπροσωπεύοντας το 26,6 % του συνολικού εμπορίου του Μακάο (έναντι του 28,3 % της ηπειρωτικής Κίνας, του μεγαλύτερου εμπορικού εταίρου του Μακάο).

Με βάση τα στοιχεία της Eurostat, το 2024 οι **διμερείς εμπορευματικές συναλλαγές της ΕΕ με το Μακάο** ανήλθαν σε 1 037 εκατ. EUR και ήταν κυρίως εξαγωγές της ΕΕ προς το Μακάο (954 εκατ. EUR). Οι κύριες εξαγωγές της ΕΕ προς το Μακάο περιλάμβαναν είδη ένδυσης, κοσμήματα, δερμάτινα είδη και είδη πολυτελείας.

Η ΕΕ ήταν η **τέταρτη μεγαλύτερη πηγή άμεσων ξένων επενδύσεων (στο εξής: ΑΞΕ) του Μακάο το 2023** (εξαιρουμένων των υπεράκτιων κέντρων), μετά το Χονγκ Κονγκ, την ηπειρωτική Κίνα και τις ΗΠΑ. Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία του Μακάο, η ΕΕ αντιπροσώπευε το 5,5 % του συνολικού αποθέματος ΑΞΕ το 2023 (εξαιρουμένων των υπεράκτιων κέντρων). Σύμφωνα με την Eurostat, οι ΑΞΕ της ΕΕ στο Μακάο αντιστοιχούσαν σε 1,46 δισ. EUR στο τέλος του 2023 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι ΑΞΕ του Μακάο στην ΕΕ ανέρχονταν σε 984 εκατ. EUR.

Το έργο του μηχανισμού υποστήριξης του διαλόγου πολιτικής ΕΕ – Χονγκ Κονγκ και Μακάο παρείχε πλατφόρμα συζήτησης για θέματα όπως η βιωσιμότητα στις αρχές του έτους, έως τον Μάιο του 2024. Τον Δεκέμβριο του 2024 δρομολογήθηκε ο νέος μηχανισμός διαλόγου πολιτικής και δημόσιας διπλωματίας για το Χονγκ Κονγκ και το Μακάο. Το 3ετές έργο στηρίζει τη διαρκή συνεργασία του Γραφείου της ΕΕ με βασικούς ομολόγους του στο Μακάο, σε στρατηγικά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, κυρίως μέσω κοινών εκδηλώσεων, εκπόνησης μελετών και παραγωγής υλικού προβολής.